תסגי (א) אייתי למחר וידע מאי קאמרה ליה אמר *דודי חסרת *טשטק חסרת עבדי חסרת דרש רבא אשה חופפת בערב שבת וטובלת במוצאי שבת אמר ליה רב פפא לרבא והא שלח רבין באגרתיה אשה לא תחוף בערב שבת ותטבול במוצאי שבת ותמה על עצמך היאך חופפת ביום וטובלת בלילה הא בעינן תכף לחפיפה טבילה וליכא הדר אוקי רבא אמורא עליה ודרש *דברים שאמרתי לפניכם טעות הן בידי ברם כך אמרו משמיה דרבי יוחנן אשה לא תחוף בערב שבת ותטבול במוצאי שבת ותמה על עצמך היאך חופפת ביום וטובלת בלילה הא בעינן סמוך לחפיפה טבילה וליכא *והלכתא אשה חופפת ביום וטובלת בלילה והלכתא אשה לא תחוף אלא בלילה (אלא) קשיא הלכתא אהלכתא לא קשיא ׳הא דאפשר הא דלא אפשר: **מתני׳** נדה שבדקה עצמה יום שביעי שחרית ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים בדקה ומצאה טמאה הרי היא בחזקת טהורה בדקה עצמה ביום שביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר זמן בדקה ומצאה טהורה הרי זו בחזקת טמאה ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה ואם יש לה וסת דיה שעתה *ור׳ יהודה אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה הרי זו בחזקת טמאה וחכמים אומרים ׳אפילו בשנים לנדתה בדקה ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר זמן בדקה ומצאה טמאה הרי זו בחזקת טהורה: **גמ׳** איתמר רב אמר זבה ודאי ולוי אמר זבה ספק אהייא אילימא ארישא הרי זו בחזקת טהורה קתני אלא אסיפא בשלמא ספק זבה אמרינן אלא זבה ודאי נמי הרי בדקה ומצאה טהורה אלא כי איתמר דרב ולוי שמעתא באפי נפשה איתמר נדה שבדקה עצמה ביום השביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים בדקה ומצאה טמאה רב אמר ׳זבה ודאי ולוי אמר זבה ספק רב אמר זבה ודאי כיון דמעיקרא נמצאת טמאה ועכשיו נמצאת טמאה ודאי ולוי אמר ספק זבה אימר פסקה בינו ובינו

וכן

רש"י

תסגי ואייתי למחר. די לך אם תטבול למחר: וידע. רב נחמן: מאי קאמרה ליה. שלא ספפה: עבדי חסרת. להביא מים ולחמם: דודי. קדרות להחם בהם חמין: טשטקי. פלדישטו"ל לישב עליהן: ותמה על עצמך היאך אשה כו׳. שהרי בקושי התירו להרחיק חפיפתה מטבילתה כל כך אלא משום דאי חפפה בליל טבילתה אימור לא חייפא שפיר משום דממהרת לטבילתה מתוך שמהומה לביתה: הא דאפשר. לחוף ביום חופפת ביום: הא דלא אפשר. לחוף (ג)כגון מוצאי יום טוב לא תחוף אלא בלילה:

מתני׳ לא הפרישה. לא בדקה עצמה להפריש בטהרה׳: הרי זו בחזקת טהורה. בימים שבינתיים ובטהרות שנגעה בהן לאחר שטבלה בליל שמיני טהורות דהשתא הוא דחזאי: ומטמאה מעת לעת. ארישא קאי דקתני לאחר ימים בדקה ומצאה טמאה מטמאה מעת לעת של ראייה זו: אפילו בשנים לנדתה בדקה. שחרית ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה ולסוף ז׳ טבלה ולאחר ימים בדקה ומצאה טמאה הרי זו עד עכשיו בחזקת טהורה. ושלא נחלקו בדבר אלא תנא קמא שביעי הוא דמטהרתה בדיקת שחרית אבל שני לא ולר׳ יהודה אפילו בדיקת שביעי שחרית לא מטהרה עד שתפריש בין השמשות ולרבנן בתרוייהו אפילו בשני: גמ׳ זבה ודאי. מפרש ואזיל: אהייא. קאי: אסיפא. בדקה שביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה: בשלמא ספק זבה לחיי. דכיון דלא הפרישה בטהרה לא שחרית ולא ערבית איכא לספוקי ברואה ח׳ וט׳ וי׳: אלא זבה ודאי נמי. בתמיה. והרי בדקה לאחר הימים ומצאה טהורה ואיכא למימר כיון דמצאה טהורה עד השתא נמי לא חזאי: באפי נפשה. ולאו אמתניתין:

ו גליון: [illegible]

תוספות

כך אמרו משמיה דרבי יוחנן אשה לא תחוף בערב שבת ותטבול למוצאי שבת ותמה על עצמך היאך אשה חופפת ביום וטובלת בלילה. שהרי בקושי התירו לה להרחיק חפיפתה כל כך אלא משום דלא חופפת בליל טבילתה אימור לא חייפא שפיר מתוך שמהומה לביתה ממהרת לטבילתה ופירש רש"י הא דאפשר לחוף ביום כגון בימי החול חופפת ביום וטובלת בלילה הא דלא אפשר לחוף ביום כגון שאירעה טבילתה במוצאי שבת ואם תחוף בע"ש תרחיק יותר מדאי מטבילתה חופפת בליל טבילתה במוצאי שבת וא"ת הא דפסקינן לעיל הלכתא כרב חסדא ולדמתרץ רב יימר לא קאי דהכא אמרינן דאינה חופפת ע"ש וטובלת למוצאי שבת וי"ל דאיכא לאוקמי פסק דלעיל שליל טבילתה במוצ"ש והוא יו"ט או ודאי תחוף מע"ש ולא תפסיד עונתה אלא ואינה יכולה לחוף בליל טבילתה ולא ביום שלפני טבילה מ"מ לפירוש רש"י נראה דמותר לחוף בליל טבילה אלא שטוב לה יותר לחוף ביום מפני שמהומה לביתה וכן משמע מדקאמר אשה חופפת ביום ולא קאמר אשה לא תחוף אלא ביום כדקאמר אשה לא תחוף אלא בלילה וכן משמע לעיל בשבלא דבי ר"ש נטתא דמותר לחוף בליל טבילה ולא מסתבר לפלגי משום דאיקום מדמייתי מההיא שובלא דנדה חופפת בלילה משמע אף בלא אונס ובשאלתות דרב אחאי פרשת אחרי מות [סי׳ ט] פירשה הא דאפשר לחוף בליל טבילה שהוא חול לא תרחיק חפיפה מטבילה כלל ואפילו אם היום כמו כן חול לא תחוף אלא בלילה והא דלא אפשר כגון שליל טבילה יום טוב או שבת או תחוף ביום שלפני הטבילה ואפילו אם יום שלפני הטבילה כמו כן יו"ט או שבת או תחוף מערב שבת או מערב יו"ט כפסק שלמעלה דדרש מרימר הלכתא כרב חסדא וכדמתרץ רב יימר ולדברי השאלתות כל זמן שתוכל אין לחוף אלא בליל טבילה מיהא לפי מנהג הנשים של עכשיו שבאות במרחץ עד הלילה מותר לחוף ביום אף לפי השאלתות ואינו אסור אלא לחוף מבעוד יום ולצאת מן המרחץ קודם הלילה אבל כשהיא שם עד הלילה חפיפה אריכתא היא שכל שעה עוסקת בחפיפת גופה ושערה ותבא עליה ברכה ועוד יש שמחמירות אע"פ שחופפת נושאות עמהן מסרק וסורקות עצמן בבית הטבילה ור"ת פירש ותמה על עצמך זהו כפל מלה כלומר שהלך אתה אומר דבר זה שאשה חופפת ביום וטובלת בליל מוצאי שבת והא בעינן סמוך לחפיפה טבילה ואומר ר"י דכי האי גוונא איכא בפסחים פרק כל שעה (דף כח.) ותמה על עצמך היאך חמץ אסור בהנאה כל שבעה (ג):

והלכתא אשה חופפת ביום וטובלת בלילה. פי׳ בערב שבת וטובלת במוצאי שבת והלכתא אשה לא תחוף אלא בלילה פירוש במוצאי שבת ולא תמהר לחוף בערב שבת: **הא** דאפשר. לחוף במוצאי שבת שהוא חול תחוף בו ולא תמהר לחוף מערב שבת והא דלא אפשר לחוף במוצאי שבת ליל טבילתה כגון שהוא יום טוב חופפת מערב שבת אף על פי שטבילתה למוצאי שבת או ליל שני בשבת והם שני ימים טובים אחר השבת ולא איירי כלל הש"ס באיסור חפיפה שחרית וטבילה ערבית בלא הפסקת יום וכן לא איירי באיסור חפיפת לילה ואומר ר"י דאם אירע טבילתה ליל תשעה באב אסורה לטבול דלית הלכתא כהך ברייתא (א) דכל כתבי הקדש (שבת קיא.) דכל חייבי טבילות טובלין כדרכן בין בט׳ באב בין ביוה"כ אלא קי"ל כרבי חנינא סגן הכהנים דאמר סוף פרק קמא דתענית (דף יג.) כדי הוא בית אלהינו לאבד עליו טבילה אחת בשנה ואומר עלה בירושלמי בפ"ב דביצה אמר רבי לוי כהדא דרבי חנינא סגן הכהנים ועוד יש לפרש דשאני (ב) דכל כתבי בימי התנאים שהיו עסוקים בטהרות והוו צריכים ביום תשעה באב להתעסק בטהרות לפיכך טובלת מבערב אבל בזמן הזה דלבעלה דוקא אפשר לה לחוף ולטבול במוצאי תשעה באב ואם אין לה פנאי לרחוץ ולחוף בלילה תרחוץ ותחוף ערב תשעה באב כדי שיהיה בקל לה עדיין לחוף קצת מוצאי תשעה באב ולטבול:

א) נ"ל דמי פרקים ב) נ"ל דת׳ פרקים

אמרו

נר מצוה

נא א ב מיי׳ פי"א מה׳ מקואות הלכה כח סמג עשין רמח טוש"ע י"ד סימן קצט סעיף ג וסעיף ד [וסעיף ה] [וברב אלפס שבועות פ"ב דף רלג.]:

[פי׳ קידרות כך אי׳ בערוך ערך טשטק׳ ועי׳ לעיל סו: בתוס׳ ד"ה אם ממון]

נב ג ד מיי׳ פ"ו מהל׳ איסורי ביאה הל׳ כ:

[גי׳ הש"ל]

לעזי רש"י

פלדישטו"ל

כיסא מתקפל.

[פי׳ יורות]

[שבת סב: וש"נ]

[צ"ל רבי]

הגהות הב"ח

(א) גמ׳ תסגי ואייתי למחר: (ב) רש"י ד"ה הא דלא אפשר לחוף ביום כגון מוצאי שבת ויום טוב: (ג) תוס׳ [illegible]

תוספי הרא"ש

בע"ש ותטבול בלילה למוצאי שבת והא בעינן סמוך לחפיפה טבילה דלכא לא תחוף אלא בליל מוצאי שבת. והתנתני איכא בפ׳ כל שעה ר׳ יוסי הגלילי אומר ותמה על עצמך היאך חמץ אסור בהנאה כל ז׳ כלומר היאך תוכל לאוסרו אלא מותר הוא בהנאה ובתר הכי קאמר והלכתא אשה חופפת ביום פי׳ בע"ש וטובלת בלילה פי׳ למוצאי שבת לא קשה הא דאפשר לחוף בליל מוצאי שבת תחוף בלילה ולא תצריך חפיפתה מע"ש. הא דלא אפשר לחוף במוצאי שבת כגון יו"ט שחל להיות במוצאי שבת אז חופפת ביום בע"ש. וכן נוהגות הנשים [illegible]

תוספי הרא"ש

משום דר׳ שמעון דאמר [illegible]

[illegible] יו"ט חל חופפת היכא דלא אפשר לחוף אלא בלילה כגון שחל טבילתה במוצאי שבת שאם לא תהיה החפיפה סמוך לטבילתה הילכך חופפת בליל טבילתה במוצאי שבת. ולפיכך [illegible] במוצאי שבת נראה שלא להתיר לחוף (אלא בלילה כגון שחל טבילתה במוצאי שבת) במוצאי שבת שהרי פי׳ דבקושי התירו לחוף ביום ולטבול בלילה אלא דעדיף מפי משום אבל להרחיק טפי האי מע"ש למו"ש אסור אף אם חל יו"ט במוצאי שבת ומוטב שתדחה [illegible] להלכות דרב אחאי בפרשה אחרי מות פירש הא דאפשר לחוף בלילה כגון ביומות החול לא [illegible] היכא דלא אפשר לה לחוף בלילה כגון שחל ליל טבילתה בשבת או ביו"ט או הופפת [illegible] היה יו"ט חמישי וששי וחל ליל טבילתה בשבת חופפת ביום רביעי ולא תתבטל בעונתה. [illegible] לא משמע כפי׳ דקא מיבעיא ליה נדה מהו שתחוף בלילה ותטבול בלילה אלמא משמע לחוף ביום [illegible] ביום דחיישינן דלא תחוף בטוב בלילה מתוך שמהומה לביתה (ותטבול בלילה אלמא משמע). ושיתו גם לפירוש השאלתות מנהג יפה הוא לנשים שלנו שמתחילות לחוף מבעוד יום ועוסקות בחפיפה עד שתחשך ואז טובלות. ועוד מחמירות על עצמן אע"פ שחפפו נושאות עמהן מסרק וסורקות עצמן בבית הטבילה. ור"ת פי׳ דאפשר ולא אפשר לא בא להורות כלל על דין החפיפה אם היא ביום או בלילה אלא קשיא ארבא דקאמר אשה לא תחוף בע"ש ותמה על עצמך כו׳. היאך תוכל לומר חופפת ביום

בע"ש

[illegible] בשביעי היא בחזקת טומאה משום דלאחר ימים מצאה טמא וס"ס כי לא בדקה הויא בחזקת טהרה משום דלאחר ימים בדקה ומצאה טהורה. אבל אי אפשר לומר כן דאם לא בדקה בשביעי דמוקמינן לה בחזקת טהרה (כלאחר ימים בדקה ומצאה טהור אבל אי אפשר לומר כן דאם לא בדקה בשביעי) אע"פ שראתה ודאי בששי דמאי שנא כשבדקה בשביעי ומצאה טמא משום שאנו חוששים לומר שמא ראתה בששי ובתשיעי תשיעי נמי כשבדקה בששי ומצאה טמא יש לנו לחוש שמא ראתה בשביעי שהוא קודם בימי טומאה וראתה גם בתשיעי ובעשירי דמה לי חושש ג׳ ימים מחמת ראייה של שביעי ומה לי חושש ד׳ ימים מחמת יום ששי. הלכך נראה דה"ה לא בדקה בשביעי ומצאה טמא אלא בששי או בשאר הימים אף בראשון רק שלא הפרישה בטהרה באחד מן הימים וגם בין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים בדקה ומצאה טמא הרי זו בחזקת טומאה והאי דנקט בדקה עצמה ביום השביעי ומצאה טמאה לאו דוקא אלא ה"ה באחד משאר הימים אלא משום דבעי למיתני ובין השמשות לא הפרישה נקט נמי בשביעי שחרית. ורבי"א אף בשני לנדתה בדקה ומצאה טהור. וכפרש"י דג׳ מחלוקת בדבר ת"ק סבר דוקא בשביעי ור׳ יהודה דוקא בין השמשות וחכמים אומרים אף בשני ולפירושו איכא עדיין תנא רביעי דבגמרא קאמר אפילו בראשון הלכך נראה דליכא אלא תרי תנאי וחכמים מפרשי מילי דת"ק משום דר׳ יהודה בעי הפרישה מן המנחה ולמעלה ולא סגי בהפרשה דשביעי שחרית ואתו רבנן לפרושי דאפילו בהפרשה בשני סגיא וה"ה בהפרשה בראשון אלא שאין דרך אשה לבדוק ביום ראשון אחרי שכבר בדקה פעם אחת ומצאה טמאה א"כ נשנית לאו המשנה שנשנה ר׳ שלא שאל בראשון: רב אמר זבה ודאי.

תמיהי

מוסף רש"י (שייך לדף סו ב) כל הראוי לבילה. דקתני (מנחות קג:) האומר הרי עלי ס"א עשרונים, מביא ס׳ בכלי אחד ואחד בכלי אחר, ומפרש טעמא משום דקים להו לרבנן דששים נבללות בכלי אחד אבל ס"א אין נבללות יפה, ומותביגן ואי אין נבללין מאי הוי, והתנן אם לא בלל כשר, ומשני ר׳ זירא כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו דאפילו לא בלל כשר, ושאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו, דהראוי לבילה בעינן דאפשר לקיים בה מצות מנחה (יבמות קד: וכעי"ז קדושין כה.) כלומר מה שאי אפשר להבלל מעכבת בו, דכיון דכתיב ויצק עליה שמן ונתן לבלול דכתיב בלולה, ש"מ שנוה הקב"ה להביא מנחה שיכול לקיים בה מצות בלילה וכשהוא מביא ששים ואחד, והרי הוא כמביא מנחה מן הקמצים דליתא כלום, שכל דבר שנוה הקב"ה להביא יש עיכוב בעיקר הבאתו להביא כאותו ענין שנוה הכתוב ולא כענין אחר, אבל מצות האמורות באותה מצוה, כגון תנופה בקרבן בלילה במנחה, יש שמעכבין אם גילה הכתוב לשנות עליו לעכב ויש שאין מעכבין (רשב"ם ב"ב פח:). והצריכה רבי טבילה אחרת. משום חציצה (קדושין כה.).